

คู่มือเตรียมสอบครูผู้ช่วย สพฐ.

เอกการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาเอก

มาตรฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (วิชาเอก) 100 คะแนน · พัฒนาการ ทฤษฎี หลักสูตร 2560/2568 การจัดประสบการณ์ การประเมิน และกฎหมายปฐมวัย

3 บท
สรุปเนื้อหาเชิงลึกครบทุกหัวข้อ

150 ข้อ
ข้อสอบเสมือนจริง ไม่ซ้ำกัน

ทุกข้อ
เฉลยละเอียดพร้อมเหตุผล

Mind Map
แผนผังความคิด + เทคนิคการจำ

CONTENTS · เล่ม 01

สารบัญ

บทที่ 1 พัฒนาการเด็กปฐมวัย ทฤษฎีนักการศึกษา และสมองกับการเรียนรู้ 4

1.1 ความหมายและหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย 5
1.2 พัฒนาการ 4 ด้านของเด็กอายุ 3–6 ปี 6
1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา : เพียเจต์และไวก็อตสกี 7
1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคม 10
1.5 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมและการเรียนรู้ทางสังคม 12
1.6 ทฤษฎีวุฒิภาวะ ภารกิจพัฒนาการ และพหุปัญญา 12
1.7 นักการศึกษาปฐมวัยที่ออกสอบบ่อย 13
1.8 สมองกับการเรียนรู้และทักษะสมอง EF 14
1.9 พัฒนาการทางภาษา การวาดภาพ และการเล่น 14
Mind Map สรุปบท 17
ข้อสอบท้ายบทที่ 1 (50 ข้อ) 18
เฉลยละเอียดบทที่ 1 24

บทที่ 2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 · 2568 กฎหมาย มาตรฐาน และนโยบายปฐมวัย 27

2.1 ภาพรวมหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 28
2.2 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ 29
2.3 เวลาเรียนและสาระการเรียนรู้ 30
2.4 การจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน 31
2.5 การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตร 32
2.6 การบริหารจัดการหลักสูตร การเชื่อมต่อ และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ 32
2.7 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 (ฐานสมรรถนะ) 33
2.8 กฎหมาย มาตรฐาน และแผนที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย 35
Mind Map สรุปบท 38
ข้อสอบท้ายบทที่ 2 (50 ข้อ) 39
เฉลยละเอียดบทที่ 2 45

บทที่ 3 การจัดประสบการณ์ การเล่น สื่อ นวัตกรรม การประเมิน และการดูแลเด็ก 48

3.1 กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมในตารางกิจกรรมประจำวัน 49
3.2 การจัดสภาพแวดล้อมและมุมประสบการณ์ 50
3.3 การเล่นกับการเรียนรู้ 51
3.4 แนวการสอนและนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย 51

CHAPTER · บทที่

01

พัฒนาการเด็กปฐมวัย ทฤษฎีนักการศึกษา และสมองกับการเรียนรู้

บทพื้นฐานที่สุดของวิชาเอกปฐมวัย ข้อสอบมักให้สถานการณ์พฤติกรรมเด็กแล้วถามว่าสอดคล้องกับทฤษฎีใด หรือเด็กอยู่ในขั้นพัฒนาการใด ต้องแม่นทั้งชื่อทฤษฎี ขั้น อายุ และคำสำคัญ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักพัฒนาการและพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กอายุ 3–6 ปีได้
2. จำแนกทฤษฎีพัฒนาการ ทฤษฎีการเรียนรู้ และแนวคิดนักการศึกษาปฐมวัยคนสำคัญได้
3. วิเคราะห์พฤติกรรมเด็กจากสถานการณ์ และเลือกวิธีส่งเสริมที่สอดคล้องกับทฤษฎี
4. อธิบายสมองกับการเรียนรู้และทักษะ EF ได้

ประเด็นที่ออกสอบบ่อย · ความถี่

ขั้นพัฒนาการของเพียเจต์ / ไวก็อตสกี	●●●●●
อีริคสัน · ฟรอยด์ · กีเซลล์	●●●●○
นักการศึกษาปฐมวัย (เฟรอเบล มอนเตสซอรี ฯลฯ)	●●●●○
พัฒนาการ 4 ด้านตามช่วงอายุ	●●●●○
ทักษะสมอง EF · การเล่นของพาร์เทน	●●●○○

10–12 ชม.
เวลาอ่านที่แนะนำ

50 ข้อ
ข้อสอบท้ายบท + เฉลย

ราว 35%
สัดส่วนข้อสอบวิชาเอก

1.1 ความหมายและหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการ (Development) คือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลอย่างเป็นลำดับขั้นและต่อเนื่องทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้มีความสามารถในการทำหน้าที่ที่ซับซ้อนขึ้น ต่างจาก **การเจริญเติบโต (Growth)** ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณที่วัดได้ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ส่วน **วุฒิภาวะ (Maturation)** คือความพร้อมตามธรรมชาติของร่างกายและระบบประสาทที่เกิดขึ้นเองตามอายุ และ **การเรียนรู้ (Learning)** คือการเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นผลจากประสบการณ์ พัฒนาการจึงเกิดจาก “วุฒิภาวะ + การเรียนรู้” ทำงานร่วมกันเสมอ

“เด็กปฐมวัย” ตาม พ.ร.บ.การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 คือ **เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีบริบูรณ์ และรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา** ส่วนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ครอบคลุมเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ แบ่งเป็นหลักสูตรสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และเด็กอายุ 3–6 ปี

◆ หลักพัฒนาการ 9 ประการที่ต้องจำ

หลักพัฒนาการ	สาระสำคัญ	ตัวอย่างที่ข้อสอบชอบใช้
1. ต่อเนื่อง	พัฒนาการเกิดขึ้นตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่ง ขั้นก่อนเป็นฐานของขั้นถัดไป	ภาษาเริ่มจากเสียงอ้อแอ้ → คำเดี่ยว → ประโยค
2. เป็นลำดับขั้น	ทุกคนผ่านขั้นตอนเดียวกันตามลำดับ ข้ามขั้นไม่ได้ แม้อัตราเร็วต่างกัน	ชันคอ → นั่ง → คลาน → ยืน → เดิน → วิ่ง
3. ศีรษะสู่ปลายเท้า (Cephalocaudal)	ส่วนบนควบคุมได้ก่อนส่วนล่าง	ชันคอได้ก่อนนั่ง นั่งได้ก่อนเดิน
4. แกนกลางสู่ส่วนปลาย (Proximodistal)	ส่วนใกล้ลำตัวควบคุมได้ก่อนส่วนที่ไกลออกไป	ใช้แขนก่อนข้อมือ ใช้ข้อมือก่อนนิ้ว → กล้ามเนื้อใหญ่ก่อนกล้ามเนื้อเล็ก
5. กว้างไปเฉพาะ / ง่ายไปยาก	จากการตอบสนองทั้งตัวไปสู่การตอบสนองเฉพาะส่วน	ทารกดิ้นทั้งตัวเมื่อเห็นของเล่น → เอื้อมมือหยิบอย่างแม่นยำ
6. แต่ละคนแตกต่างกัน	อัตราพัฒนาการของแต่ละคน และแต่ละด้าน ไม่เท่ากัน	เด็กอายุเท่ากันพูดได้ไม่เท่ากัน
7. ทุกด้านสัมพันธ์กัน (องค์รวม)	ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ส่งผลต่อกัน	เด็กป่วยบ่อยมักหงุดหงิดและเล่นกับเพื่อนน้อยลง
8. พันธุกรรม × สิ่งแวดล้อม	ทั้งสองปัจจัยมีอิทธิพลร่วมกันเสมอ (Nature + Nurture)	เด็กมีศักยภาพทางดนตรี แต่ต้องได้รับการส่งเสริม
9. มีช่วงวิกฤต / ช่วงไวต่อการเรียนรู้	บางช่วงเวลาเหมาะสมที่สุดต่อการพัฒนาบางด้าน	ช่วงปฐมวัยไวต่อภาษาและทักษะสมอง EF

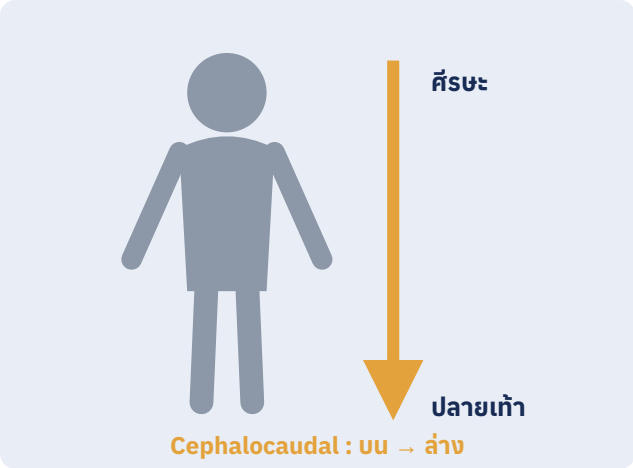

ทิศทางของพัฒนาการ : ศีรษะสู่ปลายเท้า และแกนกลางสู่ส่วนปลาย

ข้อสอบชอบหลอก

โจทย์ “เด็กใช้แขนตีกลองได้ก่อนใช้นิ้วจับดินสอ” ตอบ **แกนกลางสู่ส่วนปลาย (Proximodistal)** ไม่ใช่ศีรษะสู่ปลายเท้า — ให้ดูว่าเปรียบเทียบ “บน–ล่าง” หรือ “ใกล้–ไกลลำตัว” ถ้าเปรียบเทียบบน–ล่างจึงเป็น Cephalocaudal

1.2 พัฒนาการ 4 ด้านของเด็กอายุ 3–6 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็ก **4 ด้าน** คือ ร่างกาย อารมณ์–จิตใจ สังคม และสติปัญญา (ภาษาและการคิดอยู่ในด้านสติปัญญา) ตารางนี้สรุปพฤติกรรมตามวัยที่ปรากฏในตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตร พ.ศ. 2560 ซึ่งข้อสอบนำมาถามบ่อยมาก

ทักษะ	อายุ 3–4 ปี	อายุ 4–5 ปี	อายุ 5–6 ปี
การเดินตามแนว	เดินตามแนวที่กำหนดได้	เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงโดยไม่กางแขน	เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงโดยไม่กางแขน
การกระโดด	กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่	กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ไม่เสียการทรงตัว	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าต่อเนื่อง
การรับลูกบอล	ใช้มือและลำตัวช่วยรับ	รับได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้
การใช้กรรไกร	ตัดกระดาษขาดจากกันด้วยมือเดียว	ตัดตามแนวเส้นตรง	ตัดตามแนวเส้นโค้ง
การเขียนรูปตามแบบ	รูปวงกลม	รูปสี่เหลี่ยมมีมุมชัดเจน	รูปสามเหลี่ยมมีมุมชัดเจน
การร้อยวัสดุ	รูขนาด 1 ซม.	รูขนาด 0.5 ซม.	รูขนาด 0.25 ซม.
การแต่งตัว / ใช้ห้องน้ำ	มีผู้ช่วย	ทำได้ด้วยตนเอง	คล่องแคล่ว / ทำความสะอาดหลังใช้
การเล่าเรื่อง	ประโยคสั้น ๆ	ประโยคอย่างต่อเนื่อง	เป็นเรื่องราวต่อเนื่อง
การเขียน	ขีดเขี่ยอย่างมีทิศทาง	เขียนคล้ายตัวอักษร	เขียนชื่อตนเองตามแบบ
การจำแนก	คัดแยกตามลักษณะหรือหน้าที่	ใช้ 1 ลักษณะเป็นเกณฑ์	ใช้ตั้งแต่ 2 ลักษณะเป็นเกณฑ์

MIND MAP

แผนผังความคิดสรุปบท

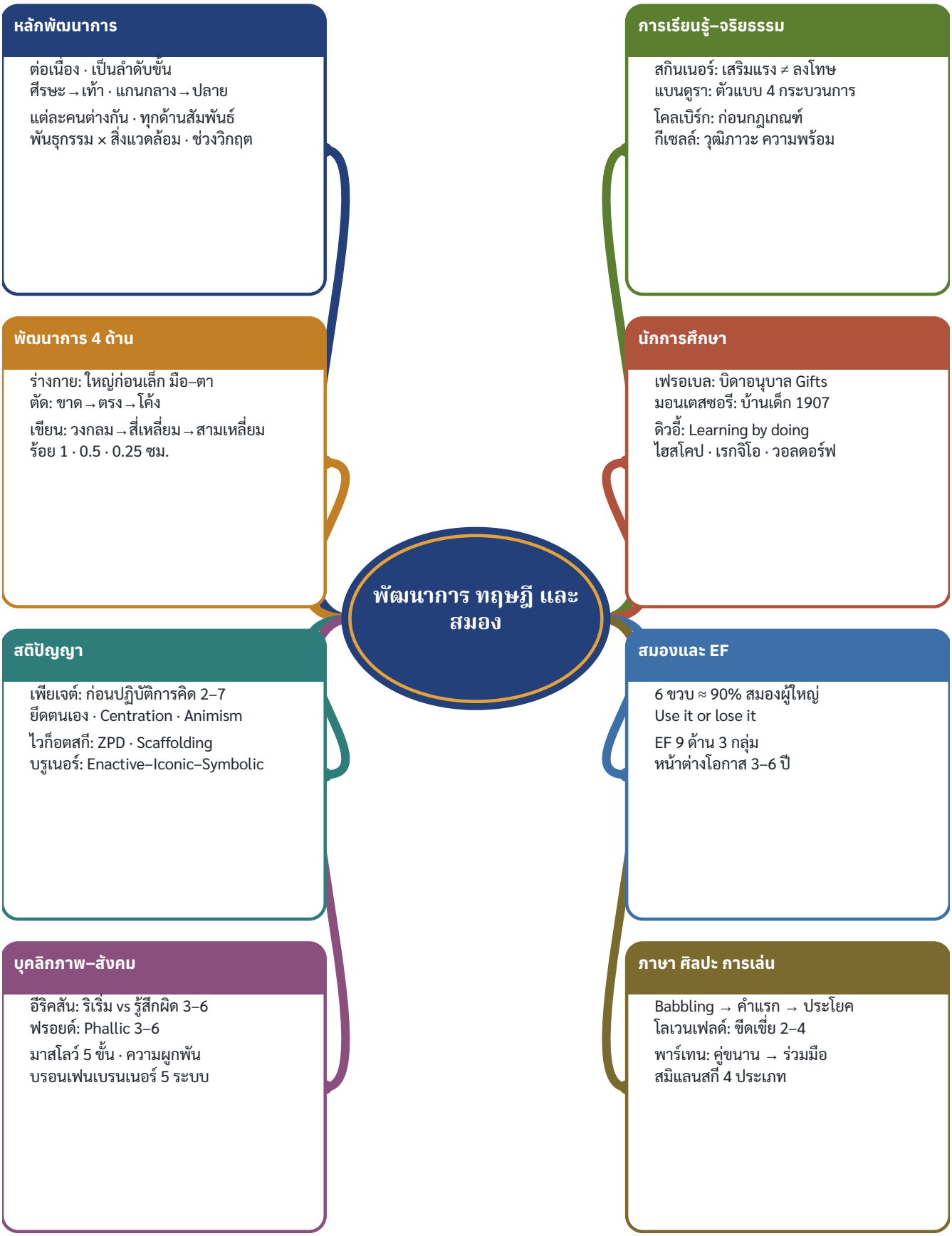

9 น้องเก่งเห็นกระต่ายครั้งแรกแล้วเรียกว่า “แมว” เพราะมีขนนุ่มและมีสี่ขา พฤติกรรมนี้ตรงกับกระบวนการใดตามแนวคิดของเพียเจต์

ก. การดูดซึม (Assimilation)
ข. การปรับโครงสร้าง (Accommodation)
ค. การเกิดภาวะสมดุล (Equilibration)
ง. การเลียนแบบภายหลัง (Deferred imitation)

10 การทดลอง “ภูเขาสามลูก” ของเพียเจต์ใช้ศึกษาลักษณะการคิดเรื่องใดของเด็กปฐมวัย

ก. การจัดหมวดหมู่
ข. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ค. การคิดย้อนกลับ
ง. การอนุรักษ์ปริมาตร

11 ตามแนวคิดของไวก็อตสกี ครูควรจัดการเรียนรู้ในระดับใดจึงจะส่งเสริมพัฒนาการได้มากที่สุด

ก. ระดับที่เด็กทำได้เมื่อได้รับการชี้แนะจากผู้ที่รู้มากกว่า
ข. ระดับที่กำหนดตามอายุในแบบประเมินมาตรฐาน
ค. ระดับที่เด็กทำได้เองอยู่แล้วเพื่อสร้างความมั่นใจ
ง. ระดับที่ยากกว่าความสามารถเด็กมากเพื่อท้าทาย

12 ขณะต่อบล็อก น้องเฟิร์นพูดกับตัวเองเบา ๆ ว่า “ชิ้นใหญ่ไว้ล่าง ชิ้นเล็กไว้บน ค่อย ๆ วาง” ไวก็อตสกีอธิบายพฤติกรรมนี้ว่าอย่างไร

ก. เป็นพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจจากครู
ข. เป็นการพูดกับตนเองเพื่อกำกับความคิดและการกระทำ
ค. เป็นสัญญาณของพัฒนาการทางภาษาล่าช้า
ง. เป็นภาษาที่ไร้ความหมาย จะหายไปเองเมื่อโตขึ้น

13 ครูช่วยน้องต้นต่อจิ๊กซอว์โดยชี้ขอบภาพ แล้วค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือเมื่อน้องทำได้มากขึ้น วิธีการนี้เรียกว่าอะไร

ก. การปรับพฤติกรรม (Behavior modification)
ข. การเรียนรู้โดยการค้นพบ (Discovery learning)
ค. การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement)
ง. การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding)

14 บรูเนอร์อธิบายว่าเด็กอายุประมาณ 3–8 ปี เรียนรู้ได้ดีผ่านการสร้างภาพในใจ รูปภาพ และหุ่นจำลอง ขั้นนี้เรียกว่าอะไร

ก. Sensorimotor **ข.** Enactive **ค.** Iconic **ง.** Symbolic

15 เด็กวัยอนุบาลที่ครูและผู้ปกครองตำหนิทุกครั้งที่ลองทำสิ่งใหม่ด้วยตนเอง มีแนวโน้มจะเกิดผลตามทฤษฎีของอีริคสันอย่างไร

ก. รู้สึกผิดและไม่กล้าริเริ่ม
ข. สับสนในเอกลักษณ์ของตนเอง
ค. รู้สึกด้อยกว่าผู้อื่นในการเรียน
ง. ขาดความไว้วางใจผู้อื่น

16 การฝึกให้เด็กอายุ 2 ปีกินข้าวเอง เลือกเสื้อเอง และฝึกขับถ่าย สอดคล้องกับขั้นพัฒนาการใดของอีริคสัน

ก. ไว้วางใจ กับ ไม่ไว้วางใจ
ข. เป็นตัวของตัวเอง กับ ละอายและสงสัย
ค. ขยันหมั่นเพียร กับ ความรู้สึกด้อย
ง. ความคิดริเริ่ม กับ ความรู้สึกผิด

17 เด็กชายวัย 4 ขวบชอบเลียนแบบท่าทางและคำพูดของพ่อ ฟรอยด์อธิบายว่าเป็นกลไกใดในขั้น Phallic

ก. การถดถอย (Regression)
ข. การเก็บกด (Repression)
ค. การเลียนแบบพ่อแม่เพศเดียวกัน (Identification)
ง. การชดเชย (Compensation)

ANSWER KEY · บทที่ 1

เฉลยพร้อมเหตุผล

ตรวจคำตอบ แล้วอ่านเหตุผลทุกข้อ
แม้ข้อที่ตอบถูก

1 **ข**	2 **ค**	3 **ก**	4 **ง**	5 **ข**	6 **ก**	7 **ก**	8 **ข**	9 **ก**	10 **ข**
11 **ก**	12 **ข**	13 **ง**	14 **ค**	15 **ก**	16 **ข**	17 **ค**	18 **ข**	19 **ค**	20 **ก**
21 **ข**	22 **ค**	23 **ก**	24 **ง**	25 **ค**	26 **ง**	27 **ค**	28 **ค**	29 **ข**	30 **ง**
31 **ก**	32 **ก**	33 **ข**	34 **ค**	35 **ค**	36 **ค**	37 **ก**	38 **ข**	39 **ง**	40 **ข**
41 **ข**	42 **ก**	43 **ค**	44 **ง**	45 **ง**	46 **ง**	47 **ง**	48 **ก**	49 **ง**	50 **ง**

1 ตอบ ข การเจริญเติบโตเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณ ส่วนพัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณและคุณภาพที่ทำให้ทำหน้าที่ซับซ้อนขึ้น

การเจริญเติบโตคือการเปลี่ยนแปลงที่วัดได้เชิงปริมาณ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ส่วนพัฒนาการคือการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นลำดับทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจนทำหน้าที่ได้ซับซ้อนขึ้น และเกิดจากวุฒิภาวะร่วมกับการเรียนรู้

2 ตอบ ค พัฒนาการจากส่วนกว้างไปสู่ส่วนเฉพาะ

เด็กเปลี่ยนจากการใช้ทั้งฝ่ามือซึ่งเป็นการตอบสนองแบบกว้าง ไปสู่การใช้นิ้วเฉพาะส่วนอย่างแม่นยำ จึงตรงกับหลักพัฒนาการจากกว้างไปสู่เฉพาะ (และจากง่ายไปยาก) ไม่ใช่การเปรียบเทียบส่วนบนกับส่วนล่างของร่างกาย

3 ตอบ ก แกนกลางสู่ส่วนปลาย

กล้ามเนื้อส่วนที่ใกล้ลำตัวและกล้ามเนื้อมือโดยรวมต้องแข็งแรงก่อน จึงจะควบคุมนิ้วซึ่งอยู่ส่วนปลายได้ดี ตามหลักแกนกลางสู่ส่วนปลาย (Proximodistal) การฝึกกล้ามเนื้อมือก่อนจับดินสอจึงสอดคล้องกับหลักนี้

4 ตอบ ง ตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการใช้กรรไกรคือ 3–4 ปี ตัดขาดจากกันได้ด้วยมือเดียว 4–5 ปี ตัดตามแนวเส้นตรง และ 5–6 ปี ตัดตามแนวเส้นโค้ง

5 ตอบ ข สามเหลี่ยม

หลักสูตรกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ คือ 3–4 ปี เขียนรูปวงกลมตามแบบ 4–5 ปี เขียนรูปสี่เหลี่ยมมีมุมชัดเจน และ 5–6 ปี เขียนรูปสามเหลี่ยมมีมุมชัดเจน เพราะมุมแหลมควบคุมยากที่สุด

6 ตอบ ก สมวัยตามตัวบ่งชี้ของเด็กอายุ 3–4 ปี

การรับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วยเป็นสภาพที่พึงประสงค์ของเด็ก 3–4 ปี ส่วนการรับด้วยมือทั้งสองข้างเป็นของ 4–5 ปี และรับลูกที่กระดอนจากพื้นเป็นของ 5–6 ปี

7 ตอบ ก เชื่อว่าดวงจันทร์เดินตามตนเองตอนนั่งรถกลับบ้าน

การเชื่อว่าสิ่งไม่มีชีวิตมีความรู้สึกหรือเคลื่อนที่ตามตนเป็นการคิดแบบให้ชีวิตแก่สิ่งต่าง ๆ (Animism) ซึ่งพบในขั้นก่อนปฏิบัติการคิด ส่วนการอนุรักษ์และการเรียงลำดับเชิงเหตุผลเป็นขั้นรูปธรรม การตั้งสมมุติฐานเป็นขั้นนามธรรม

8 ตอบ ข การรวมจุดสนใจที่มิติเดียว (Centration)

เด็กมองเพียงมิติความกว้างโดยไม่พิจารณาความหนาที่ลดลง จึงตัดสินว่ามีมากกว่า เป็นการรวมจุดสนใจที่มิติเดียวซึ่งทำให้ยังไม่เกิดการอนุรักษ์ปริมาณ

9 ตอบ ก การดูดซึม (Assimilation)

เด็กนำประสบการณ์ใหม่ (กระต่าย) เข้าไปจัดไว้ในโครงสร้างความรู้เดิม (แมว) โดยยังไม่ปรับโครงสร้าง จึงเป็นการดูดซึม เมื่อเรียนรู้ว่ากระต่ายต่างจากแมวและแยกเป็นหมวดใหม่จึงเป็นการปรับโครงสร้าง

10 ตอบ ข การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

การทดลองภูเขาสามลูกให้เด็กบอกว่าตุ๊กตาที่อยู่อีกด้านเห็นภาพอย่างไร เด็กปฐมวัยมักเลือกภาพที่ตนเองเห็น แสดงว่ายังมองจากมุมของตนเท่านั้น คือการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism)

11 ตอบ ก ระดับที่เด็กทำได้เมื่อได้รับการชี้แนะจากผู้ที่รู้มากกว่า

ไวก็อตสกีเสนอพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (ZPD) คือช่วงระหว่างสิ่งที่เด็กทำได้เองกับสิ่งที่ทำได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ การสอนในช่วงนี้ทำให้การเรียนรู้นำหน้าพัฒนาการ

12 ตอบ ข เป็นการพูดกับตนเองเพื่อกำกับความคิดและการกระทำ

ไวก็อตสกีมองว่าการพูดกับตนเอง (Private speech) เป็นเครื่องมือกำกับความคิดและควบคุมตนเอง ต่อมาจะพัฒนาเป็นการพูดในใจ ต่างจากเพียเจต์ที่มองว่าเป็นภาษาแบบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

13 ตอบ ง การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding)

การให้ความช่วยเหลือชั่วคราวตามระดับที่เด็กต้องการแล้วถอนออกเมื่อเด็กทำได้เอง คือการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ซึ่งต่อยอดจากแนวคิด ZPD ของไวก็อตสกี

14 ตอบ ค Iconic

บรูเนอร์แบ่งการสร้างตัวแทนความรู้เป็น ขั้นการกระทำ (Enactive) ขั้นภาพแทน (Iconic) และขั้นสัญลักษณ์ (Symbolic) ช่วงปฐมวัยตอนปลายอยู่ในขั้น Iconic ส่วน Sensorimotor เป็นคำของเพียเจต์

15 ตอบ ก รู้สึกผิดและไม่กล้าริเริ่ม

เด็กอายุ 3–6 ปีอยู่ในขั้นความคิดริเริ่ม กับ ความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) ถ้าถูกห้ามหรือตำหนิบ่อยจะรู้สึกผิดและไม่กล้าริเริ่ม ส่วนความรู้สึกด้อยเป็นขั้นวัยเรียน 6–12 ปี